

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden kedden egy ven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 fittal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékhüldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,
a lap szellemi részét illető közlemények az
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉNEZ
szolgálnak.

A hirdetési díjazabályzatot lásd az utolsó lapon.

Szerkesztő bizottság: elnök Dr. Berde Áron; Girsik János, Szabó Sámuel, Vörös Sándor,
felelős szerkesztő: Gamauf Vilmos.

Tartalom: Meghívás a közgyűlésre. — A magráltotatásról. Réti János. — Hasznos madarainkról. — Negyedik bizó-
latkiállítás Bécsben. — Méhészegyleti mozgalmak: vál. ülés 1884.
február 3-án. — Közgyűlési meghívó. — Egyveleg: Zöld takar-
mány termelés. — Üzleti heti szemle. — Piaczi árak. — Hirdetések.

Meghívás.

Az erdélyi gazdasági egylet alapszabályszerű rendes közgyűlését 1884. április 6-kán azaz „Virág vasárnapján” délelőtt 10 órakor fogja a városbáz nagytermében megtartani, miről az egylet helyi lakó és vidéki t. tagjai azon kéreessel értesítettek, miszerint a kijelölt helyen és időben minél nagyobb számban megjeleneni sziveskedjenek.

Közgyűlési napirend:

1. Elnöki megnyitó beszéd.
2. Titkári jelentés az 1883-ik évi egyleti működésről.
3. Pénztári jelentés az 1883-ik évi zárszámadásról.
4. Pénztárvizsgáló bizottság jelentése és az 1884-ik évi költségvetés megállapítása.
5. Jelentés az állatkiállítási szakosztály 1883-ik évi működéséről.
6. Netáni indítványok.
7. Ülés bezárta.

Kelt az erdélyi gazdasági egylet igazgató választmányának Kolozsvárt, 1884. mártius 10-én tartott üléséből.

Szabó József,
egyl. alelnök.
Gamauf Vilmos,
egyl. titkár.

A magváltotatásról.

Mai fejlettebb gazdasági viszonyaink s a közlekedési eszközök kiterjedtségénél fogva nem lesz nehéz a gazdának minden fajta növényből a legjobb vetőmagra tenni szert. S az egyike a termelő leghálásabb s okszerűbb intézkedésének.

Tudva levő ugyanis előtünk, hogy minden növény fajnak meg van a maga hazája — hogy úgy mondjam, — a hol a kedvezőbb égaj s talajviszonyoknál fogva jobban diszlik, mint egyebütt; továbbá a nemesítés s művelés folytán egyes termelők kezében (vidékeken) kitünőbb áruvá válik. Igyekezniük kell tehát a legjobb vetőmagot beszerezni még drága pénzen is — eleinte kicsiben — azután nagyban szaporítva azt. Csak az a kérdés már most, hogy honnét és miféle fajtákat szerezzünk be? — A kis gazda, a ki a külföld terményeivel nem ismerős, a kinek nem áll módjában ujonsan előállított fajtákat magas árban megrendelni — bizonyára nem eshetik itt oly hibába, mint a kiterjedtebb birtokon gazdálkodó — tehetősb gazda.

Mivel hazánkban a kalászos növények viszik a főszerepet — a növénytermelés terén, s valószínűleg viszik ezután is, azok kedvéért, kik a moderna gazdálkodás felé törekcsenek s szivesen veszik a jó szót; elősorolom itt néhisi Haberlandt tanár idevágó kutatásainak eredményét, melyekből mi is okulhatunk, mert mi is évente sok gabonát termesztünk. — Ezek a következők:

1. A nedves égaj alól került magból, a körülményekhez képest több szalma s kevesebb szem lesz.

2. Az ilyen azután száraz éghajlat alá vive, hol a tavasz kurta s a nyár forró, — több magot s kevesebb szalmát termel.

3. Ez utóbbi azután bárhol természetve — jobban kiállja a szárazságot.

4. A mag minősége (sulya) mindig javul, ha a mag kontinentalis klíma alól kerül a nedvesebb égaj alá és megfordítva, veszt jóságából, ha nedvesebb klíma alól szereztük azt be.

5. A megdőlésnek — az esőben gazdagabb vidékről hozott magból fejlett növények inkább ki vannak téve.

6. A zord égélj s erős téllel bíró vidékről származott növények kevésbé vannak kitéve a elfagyás veszélyének, mint olyanok, melyek nedves égélj s szelid téllel bíró tájékról származnak kelet felé.

7. A kontinentális klíma apró, kemény, sikerdús s nagy fajsúlyú magvakat produkál; hűvös, nedves nyár ellenben, vagy mesterséges öntözés és a talajnak tulgazdasága tápanyagokban, — nagyobbítja a magvakat, de egyszersmiad puhább, likacsosabbá teszi azokat, az ilyen magvak lényegben szegényebbek, fajsúlyuk csekélyebb s törésük nem üveges (aczelos), hanem lisztes.

8. Az őszi s tavaszi gabona közt az ellentét annál inkább elenyészik, minél délibb a vidék, az É. sz. 45°-ul fekvő vidékről hozott őszi gabona, ha nálunk tavaszkor vetetik, ugyanazon esztendőben nem hoz kalászt; az alantabb eső tájékról importált őszi magvak azonban ép úgy fejtődnek, mint a mi tavaszi kalászos növényeink.

Amerika főrrő tájairól került némely tengeri fajták u. m. az Early Crosby, Moore's, Early Concord, Improved Early Narragansett, Egyptian, Block sugar — nálunk még igen jókor tavasszal vetve sem hoztak magot. Éppen ez történt hazánk kontinentális klímája alatt meleg természetű homok talajon — több Ázsiából hozott takarmány-növény fajtával. Az elvetett magvak jól kikelltek — némelyikbe erősen megbokrosodott pl. a Durra, Holcus halepense, Penicillaria spicata, de magot nem érleltek.

Az égélji szélsőségekben — melyek különösen a talaj nedvességére s melegségére vannak befolyással — kell keresnünk okát annak, hogy pl. a mi klímánk alatt a dohány nem bír oly zamattal és ízzel, mint pl. a kis-ázsiai, vagy mely az Antillák szigetein terem s mely Amerikából nagy mennyiségben szállítatik a föld minden részére. Vagy hogy a cukornád, cukorkorcsirók, cukorrépa — bárhol hasznossal nem termesztethető. Hogy a délen természetű mák opiumban gazdagabb, hogy a melegebb vidéken termelt komló zamatosabb s a hidegebb égélj festőnövénye festanyagban szegényebb — mind ezen okra vezethető vissza.

Északibb vidékről magváltoztatás céljából csak nagyon kevés növényt hozunk, ilyen pl. a zab, len, borsó, rozs, búkköny; a legtöbb növény kiválóbb fajtája délről került hozzánk, pl. dohány, dinnye, kender, köles, tengeri, buza, rizs s sok más takarmány-növény, melyeknek beese igen nagy előtűnk, mivel aszályos klímánkat az alföldön jól kiállják.

A mi kitűnő minőségben terem nálunk pl. buza — azt ne cseréljessük — kevésbé értékes, vagy ki nem próbált magvakkal. A bánáti buza, magyar mohar, káposzta, repeze stb. külföldön is eléggé ismeretesek; s keresett kiviteli ezikkel képeznek, a mi mindnyájunk előtt tudvalevő dolog s a nevezett terményeket a külföldi magkereskedők árjegyzékeiben fel is találhatjuk.

Réti János.

Hasznos madarainkról.*)

Alig van ember, ki hivatásánál fogva oly szoros összeköttetésben állna a természettel, mint éppen a gazda. Ezért szükséges volna rá nézve, hogy az ott előforduló jelenségekről ne csak tudomást vegyen, hanem azokat tanulmányozza is; mert a legtöbb esetben csakis így képes a rá nézve káros befolyásoktól megszabadulni vagy legalább azok hatását mérsékelni.

A létérti küzdelem, a szó tágasabb értelmében véve, látszólag csendesen folyik le a természetben. Azonban vajmi gyakran keservesen tapasztalja a gazda a végbement küzdelem egyik-másik nemének végeredményét!

A terjedő gyom, mely gabonáinkat elnyomja; a billió és billió spóra, mely a levegőben uszkálva keresi a neki megfelelő növényi s állati szervezetet, és ha rákád: az aranysárga kalász koromfeketevő lesz s a még tegnap délczegeen szárguldbó mènes, a csendesen legelésző gulya tántorogva hull el; az az ep-ró rovar, mely nemes baraink tőkét fenyegeti végveszélyel; az az egéresztendőben milliókra felszaporodott rágcsáló; az a de ki tudná végigszámlálni, gazdaságunknak mennyi ellensége: mind küzdenek a létért, az élhetőségért, és ha ők az erősebbek, győzelmüket ki sinyli meg jobban, mint a gazda!

Az ember azonban küzd a számtalan ellenséggel. Küzd lassan, kitartással, felhasználva ellenük leghatalmasabb fegyverét: az ész! Ezzel szemben a tolszkodó parazita válik gyengébbé, s a keserű küzdelemben a létért utójára is az ember lesz a győztes; kell is, hogy az legyen, mert a természetben nincs irgalom, nincs protectió; ott a gyengébbek pusztulni kell!

Az embernek e nagy munkájában szövetséges társai is vannak.

Sajátságos azonban, hogy míg az ugyszólva láthatlan ellenségeink pusztítására ezer és ezreket áldozunk, s a felszaporodott, nagyon is látható s érezhető számban megjelenők ellen fűhöz-fához kapkodunk: addig a szemeink látára működő, megfizethetlen jó barátainkat nem hogy védelmezzük, hanem a legnagyobb könnyelműséggel még magunk pusztítjuk azokat vagy hagyjuk őket pusztítani.

E jó barátaink — különösen nekünk gazdáknak — a madarak legnagyobb része. S mit tesz a teremés ura ezingyen napszámesekkel? Ittja, pusztítja őket; s ha aztán rovar, hernyó, egér s a jó ég tudja miö károk érik, — előrántják az uristent és jajgatva kérdik: ugyan mivel érdemeltük meg e csapást? A lamentatio persze nem ér semmit, és bizony jobb volna helyette a természet nyitott könyvébe egy kissé buvárkodni vagy legalább — ha szabad magamat úgy kifejezni — annak kivonatát: egy pár jó szakkönyvet állapozgatni, hogy jó barátainkat megismerjük!

A tanintézetünköl kikerülő gazdák sokat tehetnének és kötelességük is tenni, hogy a gazdászati terén elterjedt számos

* Ezen érdekes cikket a „Mezőgazdasági szemle“ című szakfolyóiratból vesszük át, újból is felhíván a jeles közlönyre t. olvasóink szives figyelmét.

kalmézet megszűnjék. Megismertethetnék többek közt a madarak hasznosságát környezetükkel, s oda hathatnának, hogy azoknak ok nélküli, sőt reánk nézve határozottan káros üldözésével egyszer már felhagyjanak.

Jelen felolvasásom ezéjja: Önök figyelmét a gazda leghasznosabb madaraira felhívni, s ha érdeklődésüket e fontos tárgy iránt csak fel is költethetem, ugy elértem ezéjomat.

A madarakat a különböző természettudósok különbözőképen osztályozzák. Felolvasásomban egy oly beosztást követek, mely nyolcz rendbe foglalja a madarak osztályát. E szerint az I. rendbe a futók (*Cursores*) sorolhatók. Ezek közül egyetlenegy faj sem érdekelvén bennünket, áttérek a reánk nézve igen fontos II. rendre: az éneklők (*Oscines*) rendjére. E rendet tekintve, azt mondhatjuk, hogy egy család sem található benne, a mely csak kárt tesz és hasznot ne.

A pintytek (*Fringillidae*) családjához tartozó pár megevo, a melyek t. i. csak magvakkal táplálkoznak, sem képez kivételt, mert ezek az év legnagyobb részén át gyommagvakat fogyasztanak, mivel vajmi kevés ideig táplálkozhatnak culturánvények magvaival. Különböztetésül megevo e családban kevés van. Ilyenek péld. a kenderikék (*Cannabina*), melyek kárt is magvakkal nevelik fel.

Vannak azán olyanok is e családban, melyek részt magvakkal, részt rovarokkal táplálkoznak; ezek azonban fájknak esakis rovarokat hordanak. Mint ilyen az általánosan ismert tengeliczet (*Fringilla caerulea*) említhetem meg, a mely egy nagyon elterjedt gyom (a bogács) magvainak pusztítása által is hasznossá teszi magát.

A pintyfélékhez tartozik a házi veréb (*Fringilla domestica*) is, mely főleg ott van elterjedve, a hol földmiveléssel foglalkoznak. Általánosan elterjedt nézet az, hogy a verebek kártékoznak. Nem lehet tagadni, hogy leginkább magvakkal és pedig gabonafélék magvaival táplálkoznak s ennek folytán gyakran alkalmatlannak válnak. A gyümölcstételt is megdézsmálják, s ezért ott, a hol túlságosan elszaporodnak, üldöztesítésük indokolt. Azonban vannak oly jeles tulajdonságai is verébbárátunknak, melyeket figyelembe véve, kimondhatjuk: miszerint a veréb több hasznot tesz, mint kárt.

Alig bízható, mily nagymennyiségű hernyót, rovarát és rovaralézatát hord össze csak egy pár veréb is fájknak évenként, s e mellett maguk is mennyi hernyót, rovarát — péld cserebogarat — fogyasztanak el e közben. Ha pedig késő őszszel vagy még télen is megvizsgáljuk egy lelőt veréb begyét és gyomrát, ugy különféle gyommagvakat fogunk abban találni. Belátható tehát, hogy az év nagy részén át sok hasznot tesznek a verebek, s e haszon bizonyára felülmúlja azt a kárt, melyet a gabona- és gyümölcserészkor — tehát aránylag rövid idő alatt — okoznak.

Annak bebizonyítására, hogy mily hasznosak: nem mulasztatom el közölni, mit Brehm kitűnő ornitholog ír Nagy Frigyesről. E hatalmas király egyszer megharagudva a verebészre, elrendelte azok irtását; jutalmat tűzvén ki minden egyes megölt veréb fejére. Hozzá is fogtak a jó németek, s az állam szép összeget fizetett a kiirtott bűnösökért. Hanem ennek az ül-

dőzésnek következménye es hamar érezhetővé lön. A gyümölcstételen a hernyó, rovar fejlődött, miszerint nem hogy gyümölcs, de még level se maradt azokon. A király — mendja tovább Brehm — vissza is vonta parancsát és kénytelen volt távolabbról verebeket hozatni, melyeket aztán a legnagyobb gondnal oltalmaztak.

Ausztráliába is éppen azért vittek verebeket, hogy a gyümölcstételen a rovarokat pusztítsák.

A „Földmivelési Érdekeink“ című lap 1882. évi 296. számában olvastam, miszerint: „a temesmegyei gazdasági egyesület választmányi gyűlésén elhatározta, hogy a kereskedelmi ministert megkéri: rendelje el országszerte a verebek pusztítását, az elpusztítottakért jutalmat tűzvén ki. Az egyesületet e lépésre ez ösztönözte, hogy a gazdák általánosan panaszkodtak Temes, Torontál, Krassó, Szörény és Arad megyékben, hogy a verebek óriási károkat tettek azonévi termésben“.

Hogy a ministerium miként intézkedett ez ügyben, azt nem tudom; azt se láttam, hogy valóban oly óriásiak-e a verebek által az említett megyékben tett károk, — hanem, szerény vézetem szerint, a verebek országszerte irtása aligha több kárt okozna, mint hasznot. Éppen a verebek ugyanis ezen madarak, melyeknek életfeltételük a culturához van kötve, s éppen azért mindenütt az ember közvetlen közelében teszik magukat hasznosakká — és pedig az év nagy részén keresztül — a rovarok és gyommagvak pusztítása által. Továbbá a verebek éppen szaporaságuknál fogva képesek a náluk észerte szaporább és nagyobb számban fellépő rovarok kártékonyságát részben ellensúlyozni.

Ha valahol túlságosan elszaporodtak a verebek, vajmi könnyű azok számát télen megkisebbitni. Ekkor ugyanis tudvalevőleg esapatozókba verődnek össze s rendszeren egy fán vagy sövényen szoknak pihenni. Ilyenkor, vagy péld. ha polyvát hintünk eléjük és arra szálltak: egy pár göbecsesel közjük tett lövés nagyon megritkítja sorukat. S ha tanulmányozzuk életmódjukat és nem előítéletek után indulunk, ugy bizonyára megelégszünk ez eljárással ott, a hol valóban alkalmatlannak váltak s elvetjük az országos kiirtás eszméjét.

A czinkék (*Paridae*) családjához tartoznak erdeink és kertjeink leghasznosb madarai. Ez élénk, vidám kis madarak fáradhatlanok a táplálkozásukra szolgáló hernyók, továbbá rovarpeték fölkeresésében. Télen ugy mint nyáron, a leggyorsabban kutatnak át ágat ág után, s e folytonos tevékenység, másrészt a táplálékul szolgáló eledel aprósága következtében óriási mennyiséget fogyasztanak el a petékből, rovarok és álczákból. Különösen a peték pusztítása által válnak rendkívül hasznosakká, a miért is minden kertész és erdész örömmel üdvözölheti őket területén. Nagyon ajánlatos volna: a czinkéknek télen tölcscsapdávali vagy másként történő fogdosását eltiltani, a mely rossz szokás — mint tudjuk — általánosan elterjedt kedves foglalkozása a fiatalabb nemzedéknek, különösen faluhelyeken. Pedig csak egy czinke elfogása által egy pár százezer hernyó és rovar káros működésének engedünk szabad teret, a mi aztán gyümölcseink és erdeinknek bizonyára nem válik hasznára.

A mi az e rendbe tartozó pacsirták (Alaudidae), billegetők (Motacillidae) és zenérek (Sylviidae) családját illeti, mely utóbbihoz tartoznak e rend legkitünőbb énekesei — péld. a fülemüle, — szintén a legnagyobb kiméletet érdemlik meg; mert elmondhatjuk róluk, hogy a föltétlenül hasznos, tehát semmi kárt nem okozó madarak közé tartoznak. A pacsirtafélék a vetések közt, a billegetők a nedves réteken, folyók partján, a zenérek pedig bokros helyeken, erdőkben teszik magukat hasznossá; a legkülönbébb rovarok s azok álczáinak, valamint apró hernyók, férgek, gyommagvak és bogyók fogyasztása által.

A rigók (Turdidae) családjá is hasznos madarainkhoz sorolandó, melynek tagjai férgekkel, rovarok és bogyókkal táplálkoznak.

Még hasznosb a most említettél a seregélyek (Sturnidae) családjá. A nálunk honos közönséges seregély (Sturnus vulgaris) valódi védelmezője erdeinknek, mezeinknek és jötevője nyájainknak. Bizonyítják azt kedvencz tápszerei: a háztalan vagy meztelen csigák, rovarok, férgek és háziállatokon tartózkodó élősdiek — péld. kullancs, — mely élősdiek kedvéért a seregélyek szívesen fölkeresik a legelő csordákat, gulyákat és juhajákat. Mivel e nagyon hasznos madár — vadásztörvényünk 12. §-a értelmében — tiltott időszak alatt is lehető szőlők és gyümölcsösökben: bátorodom Lenz híres ornithotognak egy érdekes számítását közölni, a mi talán sok heves kezdő-vadászt visszatartand azon olcsó vadászdicsőségtől, hogy egy lövésre 15—20 drbot elejtsen e közel bevaró és nagy csapatokban tartózkodó hasznos madárból. „Egy madárnál sem lehet — mondja a fent nevezett tudós — oly könnyen tanulmányozni: mennyi hasznót hajt, mint a seregélynél. Ha első költésük kibújt a tojásból, az öregek délelőttöként minden három perczben eledelt visznek a kicsinyeknek, délután pedig minden öt perczben; délelőtt hét órát véve fel, 140 drb csigából álland a fészekhez hordott zsákmány, vagy csiga helyett ugyanannyi rovar vagy hernyóból; délután pedig 84 drbból. A két öregre egy nap alatt 140 drbot számítva, összesen 364 csigát vagy rovar stb. fogyaszt el a család napjában. Ha a fiatalok kirepülnek, úgy még többet elfogyasztanak; ehhez járul még a második költés, a mely ha szintén kirepült a fészekből, akkor egy-egy család tizenkét tagból álland; és ha közülök egy, óránként 5 drb. csigát eszik meg, úgy a seregélyosalád naponta 840 drbot pusztít el.“ Lenz még tovább folytatja számítását; ezt én követni nem akarom, csak azt jegyzem meg, hogy tessék utánna gondolni: mennyi ártalmas csigát, hernyót stb. fogyaszthat el naponként egy pár ezerből álló seregélyosapat, a mekkorát — azt hiszem — sokunknak volt már alkalma láthatni. Külföldön annyira belátják e madár hasznosságát, hogy fákra s egyéb alkalmas helyekre mesterséges költőládákat szögeznek föl számákra. Mult évben történt szászországi kirándulásunk alkalmával több helyen volt alkalmam látni, hogy a kertek kerítése mellett — bizonyos távolban — pár öl magas póznák vannak leásva s a köllőfészkek ezek végére erősítve, melyekben e hasznosságán kívül igen kedves, eleven madár egész otthonosan érezte magát.

(Folyt. köv.)

Negyedik hizóállat-kiállítás Bécsben.

1884. évi április hó 4-én, 5-én, 6-an.

Rendezi a bécsi cs. kir. gazdasági egylet, a városi vágmárhavásár sz.-marxi csarnokaiban.

Kiállítható valamennyi, az alábbi osztályokban felsorolt hizómarha-féle, mely az osztrák-magyar monarchia területén hizlaltatott.

A) osztály. Hizott szarvasmarha. 1. Borjúk, 3 hónapos korig. 2. Borjúk, 3—6 hónaposkorig. 3. Üsző borjúk. 4. Tehenek. 5. Ökrök, 3 éves korig. 6. Ökrök, 3 éven túl. 7. Bikák.

A 3—7. számok alatt következő osztályok lesznek: a) Osztrák fajták. b) Magyar fajták. c) Angol fajták. d) Egyéb fajták. e) Keresztezések.

B) osztály. Hizott juh. 3 darabból álló csoportokban. 8. Bányások, 6 hónapos korig. 9. Ürük és anyajuhok, 6—18 hónapos korig. 10. Ürük és anyajuhok, 18 hónapon felül. 11. Juhok (egyes példányok), tekintet nélkül a kor és ivarra.

A 8—10. számok alatt következő alosztályok lesznek: a) Osztrák fajták. b) Magyar fajták. c) Merinók. d) Angol fajták. e) Egyéb fajták. f) Keresztezések.

C) osztály. Hizott sertések. 12. Sertések, 8 hónapos korig. 13. Sertések, 8 hónapon felül egész 14 hónapos korig. 14. Sertések, 14 hónapon felül. 15. Sertések, melyek már tenyésztésre használtattak.

A 12—15. számok alatt következő alosztályok lesznek: a) Osztrák fajták. b) Magyar fajták. c) Angol fajták. d) Egyéb fajták. e) Keresztezések.

D) osztály. Hizlalt baromfi. 3 darabból álló csoportokban. 16. Leöve és koppaszva. 17. Élve, (díjazáson kívül). Hizlalt tengeri nyulak. 18. Élve.

E) osztály. (Nemzetközi). Mezőgazdasági gépek és eszközök. A mennyiben azok a marha-tartással viszonyban állanak. A marha-tartáshoz és szállításhoz szükséges segédeszközök; takarmány, különösen hizlálásra szolgáló; istállókban alkalmazásban lévő eszközök és istálló-felszerelések.

Mindezen osztályokban tisztelet díjak, pénzdíjak és érmek fognak kiosztatni.

A bécsi cs. kir. gazd. egylet központi választmánya nevében:

Colloredo Mannsfeld József herczeg,
elnök.

Dr. Fuchs Adalbert,
titkár.

Méhész-egyleti mozgalmak.

Az erdélyrészi oksz. méhészegylet igazgató választmányi ülése 1884. febr. 3-án.

Tartatott Albu József igazg. alelnök elnöke mellett; jelen voltak még Veress Ferencz, Tamási János, Pankotzky Ferencz, dr. Kömives Gerő altitkár, Bodor László, Gebhardt Döme.

egyl. pénztárnok, id. Hutter Sámuel és Szentgyörgyi Lajos egyl. titkár.

47. A nov. 26-án tartott ülés jegyzőkönyve fölolvastatván — hitelesítést nyer, s a mainak hitelesítésére Veress Ferencz, Tamási János és Pankotzky Ferencz tagtársak kéretnek föl.

48. Az egylet három évi ciklusáról szerkesztendő „évkönyv” terjedelmének kérdése hozatván szönyegre, — az igazgató választmány tekintettel arra, miszerint anyagi helyzetéből folyólag, itt is gazdálkodni kötelességének ismeri; az „évkönyv” terjedelmét legfönnöb 5 nyomtatott ivben határozza meg s rendeli kiadatni.

49. Egyleti titkár jelenti, hogy a decz. 8-án megkezdett s a tél folytán is minden szombaton tartatni határozott méhészeti estélyekből már kilencz teljesen kielégítő érdeklődés mellett megtartott.

Örvendetes tudomásul szolgál.

50. Olvassatik az erdélyi gazdasági egylet jan. 29-ről keltezett 164—1884. számú átirata, mely szerint fölhivatik a méhészeti egylet, hogy az 1885-dik évi országos kiállításon, méhészeti kiállítmányaival részt vegyen; e részvételt pedig — a mennyiben az igazgató választmány czélszerűnek tartja — az erdélyi gazdasági egylet czége alá helyezve eszközölje. Kiállítandó tárgyait s az azokra szükségeltető helyiség terjedelmének nagyságát febr. 9-ig annyival inkább terjeseze be, minthogy azok 10-én a helybeli végrehajtó bizottságban, — 11-én pedig az egyl. igazg. választmányának ülésében tárgyalatni fognak.

A választmány az átiratot tiszteivel, tárgyalás alá vette, s elhatározta, hogy az 1885. évi országos kiállításon mulhatatlanul részt vesz — tudatván a gazd. egylet intéző bizottságával egyszersmind, hogy kiállítmányai részére 15 □ méternyi területet előjegyezni sziveskedjék.

Tárgyakul élő méheket, — méhészeti termékeket, — méhészetre szolgáló eszközöket; méhészeti telepek — fényképekben való — föltüntetését jelentette ki.

51. Titkár jelenti, hogy ő a n.-enyedi vándorgyűlési tárlatról vissza nem került mézek — egy 9 klos üvegharang s s még két üveg — dolgában mindent megtett, hogy útjára jöhessen, de az, mindez ideig nem sikerült. Annyit azonban biztosnak jelez — az ottani intéző bizottság állítása alapján, hogy e tárgyaknak is — a szintén hazatérőleg útját veszített Bodorféle méhlakkal kellett elmaradnia, s így azok ára, a vasuti igazgatóság által bizvást meg fog térítettni.

A jelentés — bárha biztatólag hangzik is — szomorú tudomásul szolgál, — s az egyleti igazgatóság megbízott, hogy e dolgot, a maga kívánt módja szerint intézni sziveskedjék.

52. Elnöklő igazgató jelenti, hogy pénztárnokkal együttesen jan. hó 8-án kézbesítették városi polgármester Minorich Károly urnak az egyletnek a városhoz intézett azon folyamodását, melyben építkezések czéljából az egylet 200 frtot kér, — s melyre nézve polgármester ur előzetesen is kegyes volt meleg pártolását s közbejárását igényli.

Örvendetes tudomásul szolgál.

53. Elnökség javasolja, hogy az erdélyi főispánokhoz kérelem intéztessék azon czélból, miszerint erdélyrészi megyéket egyleti alapító-tagokul iratkoztatni méltóztassanak.

Választmány tekintettel arra, hogy ezen üdvös eszmefolytán teljesen fölöleltetik erdélyrészi méhészeti ügyünk, elnökség javaslatát teljesen magáévá teszi, s megbizza einökséget, hogy magát Bodor László és Veress Ferencz buzgó társakkal kiegészítve a fölhívást készítse el s illető helyekre juttatni sziveskedjék

54. Elnökség följejtve a még hiányzó és évenként megmegujuló építkezések, berendezések s illetve kiadások mivoltát s különösen két terhesebb egyleti kiadás, pl. főtitkár és pénztárnok — némiképp történő honorálásának eloldázhatlan szükségességét, — kérést intéztetni javasol Miniszter ur ő nagyméltóságához évi államssegélyben részesítettés tárgyában; továbbá szintén azon halasztást nem tűrő ügyben, miszerint évenként egyletünk által is legalább egy pár növendék képeztetnék ki a műméhészetben.

Igazgató választmány elnökség okadatolt indítványát helyeslő tudomásul véve, utasította elnökséget, hogy jelzett czélokbl Miniszter ur ő nagyméltóságától 500 frt. segélyt kérjen s azon fölül a két növendék részére még 1—1 százat, s így összesen nevezett czélokra 700 frtot; s a kérést mielőbb ő nagyméltóságához juttatni sziveskedjék.

55. Fönnöb ponttal kapcsolatosan Roediger Rezső honvédalezredes tagtárs ajánlata alapján, még — egy pár méhésztanuló fölvehetése czéljából kérés intézése határozatott a Csiki revindikált havasok gondnokságához egy pár száz frt. stipendiumnak kinyerhetése tekintetéből, — melynek intézésével indítványozó és az egyl. elnökség bizatott meg.

56. Olvassatik Göndöcs Benedek apát ő nagysága értesítése s ennek kapcsán bemutatattik a Békés-Gyulai vándorgyűlésen nyert egyletreltő kiténtető okmány és bronzérem.

Tudomásul vétetik, — s ezek tárgyában az intézkedések megtétettek.

57. Veress Ferencz buzgó tagtárs a rendes tagok sorából az alapítók közé lép, — s ezen fölül ígéretet tesz, hogy a Kolozsvárt és vidékén levő nagyobb szabásu műméhészeteket lefényképezi, — s az azokból netalán befolyandó pénzösszegnek egy harmadát az egylet czéljaira bocsátandja.

Örvendetes tudomásul szolgál.

58. Szintén új rendes tagokul jelentetnek be Schottel Albert, Csekme Antal, Szemerjai Károly, Györbirió Ignác és Györbirió Géza buzgó ügyfeleink, — kiknek belépését örömmel veszi tudomásul a választmány s fogad kebelébe az egylet.

59. Egyleti igazgató tesz jelentést az egyleti méhcsaládok pompásan teletlése felől, — jelezvén, hogy a 28 műkaptárban levő s 30 paraszt kasbéli (mely utóbbiakat a pavillon teljes megnépesítése czéljából vásárolt az egylet) családok közül egy sincs veszedelemben.

A jelentés annyival inkább örvendetes tudomásul vétetik, mivel a Házsongárd méhészeti tekintetben el volt ítélve, — s ez által bebizonyítva, hogy csak érteni kell a méhek téli berendezéséhez s aztán minden bajnak vége.

E jelentéssel kapcsolatosan megbízott egyl. elnökség, hogy br. Apor Károly ur ő excellentiadjától is szállíttassa haza azt a tiz méhcsaládot, melyet ő nagyméltósága kegyes volt — egy év előtt — az egyletnek ajándékozni, — hogy ez által aztán ez évben teljesen rendbe jöhessen az egylet méhésze.

Még egyl. pénztárnok tesz jelentést az egylet 3 évi pénzügyi állapotáról, — titkárnak utalványoztatik 1 frt 33 krt tővő postai kiadása, — egyl. igazgató bizatik meg néhány Bodorkaptár készíttetésével (hogy ezekkel aztán méhcsaládok soroltassanak ki a tagok közt), s még egy pár keblü ügy intéztetik el, s azzal elnök az ülést bezárja.

Hitelesítik:
Pánkótzky Ferencz,
Veress Ferencz,
Tamási János.

Álbu József,
igazgató alelnök.
Szentgyörgyi Lajos,
egyl. titkár.

Közgyűlési meghívó.

Az erdélyrészi okszerű méhészegylet évi rendes közgyűlését 1884. április 6-án, azaz „Virágvasárnapján” d. u. 4 órakor tartja meg a városház gyűléstermében, miről egyletünk helyt lakó és vidéki igen tisztelt tagjait avval a kéréssel értesítjük, miszerint jelzett helyen és időben minél számosabban részt venni sziveskedjenek.

Napirend:

1. Megnyitó beszéd, br. Bánfi Dániel elnök ur ő nagyméltósága által.
2. Igazgató alelnöki jelentés az 1883-dik évi egyleti működésről.
3. Pénztári jelentés az 1883-dik évi zárszámadásról.
4. Pénztárvizsgáló bizottság jelentése és az 1884-dik évi költségvetés megállapítása.
5. Egyl. tisztviselői kar, — és 12 helybeli, s 12 vidéki választmányi tag választása új három évre.
6. Kriesch János és id. Hutter Sámuel nagyérdemű méhésztársak tiszteletbeli taggá választása.
7. Indítványok.
8. Közgyűlés bezárása.

Az erdélyrészi oksz. méhész-egylet igazg. választmányának Kolozsvárt, 1884. mártius 22-én tartott üléséből.

Álbu József,
egyl. igazgató alelnök.
Szentgyörgyi Lajos s. k.,
egyl. főtitkár.

EGYVELEG.

— Zöld takarmánytermelés könnyű talajon. A zöld rozs s répa-repezén kívül Nemethonban — kísérletet tettek a mustárral, mint zöld takarmány növénynyel. A mustár minden nem túl száraz s elegendő trágyacéróval bíró talajon jól tenyész. Ápril 1-jétől kezdve juli végeig folyton vethető. Csak 4—5 heti tenyészidőt kíván kaszálásáig s ugyanazon helyen többször is vethető egymás után. Vetőmagnak 1 morgentre 1½ véka számítatik; a mi holdanként 1.25 Hl. felel meg. Grüttner, ki a mustárról ezeket írja — a többi közt azt állítja,

hogy ő évek óta termeli a mustárt letakarított répa-repcze és zabos bükköny után ugyanazon évben s a marha szivesen eszi az újabb fajta zöld takarmány-növényt s ha a napi adag felét mustár tette, a tejtermelést fokozza.

Üzleti szemle.

Gabona-árak.

Minimum és maximum: Budapest mártius 22. | Bécs mártius 22.

Buza	9.20 — 10.10 frt	9.65 — 10.85 frt
Rozs	8.00 — 8.30 frt	8.85 — 9.40 frt
Árpa, takarmány	7.00 — 7.35 frt	— — — frt
Árpa, szeszfőzésre	7.75 — 8.80 frt	8.50 — 9.25 frt
Árpa, seres	9.75 — 10.25 frt	9.00 — 11.50 frt
Zab	6.85 — 7.20 frt	7.45 — 7.75 frt
Törökbuza	6.50 — 6.60 frt	6.80 — 8.00 frt

Budapesti marhavásár mártius 20-án. Összes felhajtás 3157 db. nagy és apró marha. — Ebből eladatott 32 db. bika, 672 db. ökör, 264 db. vágó tehén, 91 db. fejős tehén, 41 db. bival, 423 db. borju, 1034 db. bárány. Árak: bika darabonként 140—285 frt, ökör páronként 180—320 frt, vágó tehén páronként 165—345 frt, fejős tehén darabonként 80—155 frt, bival páronként 140—210 frt, borju drbonként 8—27 frt, bárány páronként 4—7.50 frt, birka páronként — — frt. Húsárak 100 kilonként: ökörhús 51—55 frt, tekehús 51—53 frt, borjuhús 60—64 frt, bivalhús 45—50 frt.

Bécsi marhavásár mártius 17-én. Összes felhajtás 2767 drb és pedig 1600 drb. magyar, 533 drb. lengyel és 554 drb. német fajta, melyből — — drb. ökör, — drb. tehén, — db. bika, és — db. bival. Árak 100 kilonként: magyar hízó 62—63½ frt, lengyel 53—59 frt, német 54—64 frt, tehén 51—56 frt, bika 50—55 frt, bival — — frt. Lóban darabonként — — frtot fizettek.

Kőbányai sertésvásár mártius 7-én. (Az első magyar sertésüzlet és kölcsönelőgező részvénytársaság jelentése.) Daczára annak, hogy a kivitel jelentéktelen, az e helyi üzlet mégis szilárd hangulatban folyt le, mert leszurásra érett árukészletei oly csekélyek, hogy alig fedezik a belföldi szükségletet; az árak is emelkedtek.

Az e heti felhajtás mintegy 9300 drb. tartani való sertésből állott.

Heti átlagárak: magyar vál. áru 290—320 kgr. nehéz 54—54½ kral, 180—260 kilogram nehezék 52—54 kr. Öreg 300 kgr. tüli nehéz 51—52 kr, vidéki sertés 52—53 kr. Transitóban: szerbiai 50—54 kr., romániai 50—54½ kr, tuskés — kral tiszta kilogrammonként. Összes felhajtás: 12483 darab, összes elhajtás 6952 drb.

Bécsi sertésvásár mártius 18-án. Összes felhajtás 6844 drb. és pedig 1558 drb. nehéz, 1831 drb. középnehéz és 3455 drb. süldő; melyből — drb. magyar, — drb. orosz-lengyel, — drb. szerb és — drb. oláh fajta. Árak 100 kilonként: nehéz 44—47 frt, középnehéz 39—43 frt, süldő 32—41 frt; szalonna és zsír — frt.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

H I R D E T É S E K.

A legkitünőbb kerítés
 legelőkhöz, gyümölcskertekhez, vadasker-
 tekhez, vasutakhoz stb.

FELTEN és GUILLEAUME-féle
 szabadalmazott

Aczel-tüskés-kerítés-sodronyt

100 és 250 métert tartalmazó gombolyagok-
 ban folyton készletben tart

Kollerich Pál és Fia
 (11.) **Budapest,** (1—15)
 IV. Ferencz József-rakpart 21. sz.

Mintát és felállítási utasítást kívánatra bér-
 mentesen küldendünk.

KOS-ÁRVERÉS.
 Hétfőn, 1884. évi mártius hó 31-én
 III-ik KOS-ÁRVERÉS

Improved telivér Cotswold fajta.
 Az árverés helye: Maxhofen, De-
 gendorf mellett Bajorországban.

A. ENGELEN,
 földbirtokos.

(10.) (2—2)

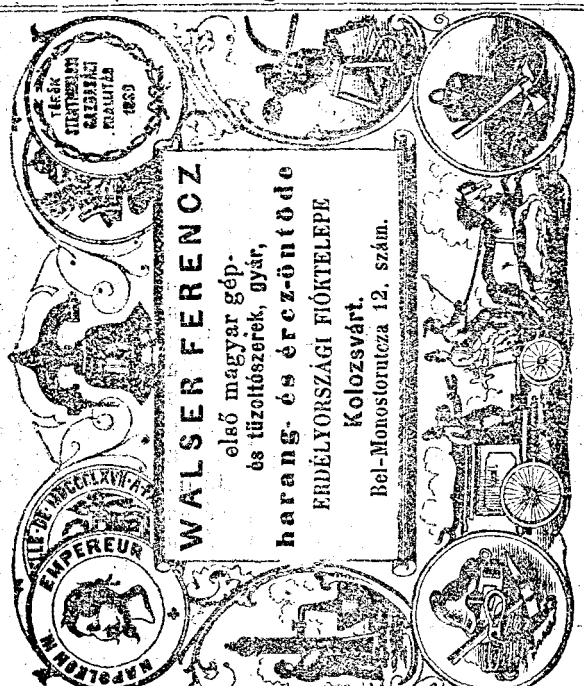
Kívánatra árlapok és költségvetések bérmentve küldetnek.

PHOSPHOR-
lapdacs

mezei egerek tömeges kiirtására
 ajánlja ismert minőségben és ol-
 csó árban

SIPŐCZ ISTVÁN, gyógyszerész
 (11—12.) Pécsot. (2.)

WALSER FERENCZ
 első magyar gép-
 és tüzelőszerek, gyár,
 harang- és érc-öntőde
 ERDÉLYORSZÁGI FŐKÖZLEPE
 Kolozsvárt.
 Bel-Monostorutca 12. szám.

Üzlet nagyobbitás és vízmvészeti kellékek tárlata.

Szerelő-műhely vízvezetékek kítak s berendezésére.

Tetemesen leszállított gyári árak mellett. (13—52.)

Eredeti Eckert-féle háromvasú ekék

D. R. S.	3	jegyű sulya ca 132 kőlo	75	frt.
D. R. S.	2	" " " ca 172 kőlo	92	frt.
D. R. S. H.	3	" " " ca 143 kőlo		

H O W A R D
 mintaszerinti kormánylémezekkel 99

Egyetemes szóróvető-gép
 Aberdeen rendszerű egy vagy két fogatra 145

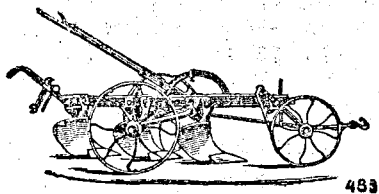
Kettős kukoricza morzsoló szelelővel 67

Csőves tengeri daráló (Little Giant) 57

Hollingsworth vagy Tiger-féle szénagereblye 100

Képes árjegyzékek kiv. ingyen és bérmentve küldetnek.

GRAEPEL HUGO
 Marshall Sons & Co Limited főügynöke (2—6)
BUDAPESTEN,
 VI. bárány-utca 16. szám gyár-utca sarkán.

GRAEPEL BUDAPEST. 483

PIACZI ÁRAK.

A heti vásár		Egy hectoliter							100 kilo		1 köb- meter	1 kilo marha- hús
helye	napja	tiszta buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	török- buza	széna	szal- ma	tüzifa		
k r a j c z á r o k b a n												
Balázsfalva	mártius	20	600	500	450	—	350	363	250	—	250	40
Báufi-Hunyad	mártius	18	650	500	500	—	220	500	—	—	160	44
Beszterczo	mártius	19	614	425	—	—	282	600	670	230	300	36
Brassó	mártius	21	650	550	410	405	270	430	287	150	248	44
Csik-Szereda	mártius	19	750	600	450	400	300	500	220	70	200	32
Deés	február	18	740	640	580	—	280	450	600	180	320	40
Déva*	mártius	22	1015	835	795	—	—	780	220	110	290	44
Dicső-Szent-Márton	mártius	19	575	425	425	—	350	400	380	260	380	44
Erzsébetváros	mártius	22	700	500	450	—	350	430	320	160	250	44
Fogarás	mártius	14	650	—	390	—	290	420	190	100	210	42
Gyula-Fehérvár	mártius	15	700	550	475	—	300	450	230	120	230	46
Gyergyó-Szent-Miklós	mártius	15	850	700	500	500	300	525	300	100	180	36
Hátszeg	mártius	17	630	540	420	260	270	450	120	8	300	44
Kézdi-Vásárhely	mártius	20	680	600	430	470	300	450	400	100	300	40
Kolozsvár	mártius	20	686	—	459	—	279	457	450	200	300	48
Maros-Vásárhely*	mártius	20	825	590	725	760	680	580	460	190	450	44
Medgyes	mártius	20	662	580	455	—	290	412	160	90	230	42
Nagy-Enyed	mártius	20	650	550	400	—	325	425	480	180	280	44
Nagy-Szeben	mártius	21	750	600	450	—	310	450	220	150	347	45
Nagy-Várad	mártius	18	674	548	482	410	250	430	450	250	380	48
Segesvár	mártius	20	740	520	450	—	300	430	180	130	220	44
Sepsi-Szent-György	mártius	17	680	600	430	350	280	430	250	140	175	40
Szamosujvár	mártius	17	665	520	460	—	250	490	240	75	240	40
Szász-Régen	mártius	20	700	450	470	450	275	475	600	300	220	40
Szász-Sebes	mártius	20	725	600	500	—	325	450	210	140	240	44
Szászváros	mártius	15	690	590	470	—	330	430	300	100	210	40
Székely-Udvarhely	mártius	11	750	600	500	—	260	450	250	40	280	40
Szilágy-Somlyó	mártius	14	618	488	454	—	260	454	400	200	300	40
Teke	mártius	17	650	550	450	400	275	425	280	40	1200	40
Torda	mártius	15	650	450	425	400	300	400	200	15	250	44

A *-al jegyzett árak metermázsára vonatkoznak.

Az „Erdélyi Gazda“ hirdetési díjtáblája.

Árszabály tér szerint		szeri hirdetésnél bélyeggel együtt																			
		1	1-3	1-6	1-12	1-18	1-26	1-30	1-36	1-40	1-52	frt		kr		frt		kr			
1/16 oldal	teljes ára	7	30	20	90	36	80	68	60	100	40	127	20	149	—	170	80	192	60	225	60
	25% elengedés	5	55	15	90	28	05	52	35	76	65	97	20	114	—	130	80	147	60	173	10
3/16 oldal	teljes ára	4	30	10	90	19	80	36	60	53	40	67	20	79	—	90	80	102	60	120	60
	25% elengedés	3	30	8	40	15	30	28	35	41	40	52	20	61	50	70	80	80	10	94	35
4/16 oldal	teljes ára	3	30	6	90	10	80	20	60	29	40	37	20	44	—	50	80	67	60	68	60
	25% elengedés	2	55	5	40	8	55	16	35	23	40	29	70	35	25	40	80	46	35	55	35
5/16 oldal	teljes ára	2	30	3	90	6	80	12	60	17	40	22	20	27	—	30	80	35	60	42	60
	25% elengedés	1	80	3	15	5	55	11	35	14	40	18	45	22	50	25	80	29	85	35	85
1/8 oldal	teljes ára	1	30	2	90	4	80	8	60	11	40	15	20	18	—	20	80	24	60	29	60
	25% elengedés	1	05	2	40	4	05	7	35	9	90	13	20	15	75	10	30	21	60	26	10

Mellékletek 100 darabonként 1 forint 50 kr-ával számíthatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelőnek minden külön díj nélkül tetszés szerint akárhányszor változtathatják.

Egyletünk t. tagjai és lapunk t. előfizetői 25% vagyis egy negyedrészt

engedményben részesülnek, ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.

Nyomatott Gáman János örökösainél, közép-utca Minorita-épület.